

Чаа тургустунган парторганизациянын ажылы

СЭКП-нің Кызыл кооркму бо чылым январда салы-кооператив школанын партия аге организациянын тургускан. Оон составына салы-кооператив школанын болгаш десятиктерин туту школанын 12 коммунистери туруп турар. Коммунистер парторганизациянын секретарына эм Полатты, оон оралачылыгына эм Пешенкин согуш алганнар.

Парторганизация болуун тургустунган баштайгы хунеринден егелеш-ле школа өөреникчилерин болгаш парторганизацияны башкарган кварталдын чуртачыларынын ортуунга масса-политиктиг ажалдарын калбарткан.

Ийн айкын иштеде партия хуралдарын 4 каттап чымыдырып, алаа коллективтин сонугурап турары айттырылган чугаа-лашкан. Чыжа, февралдын 1-де болган хуралга СЭКП-нің XX съездиния Директиваларынын төлөвлөдөн чугаа-лашкан. Коммунистер алаа боттарынын толгаргай саналарын берин, съездиния Директиваларынын төлөвлөдөн чангыс өн-сеткилдиг дөтөдөн. Февралдын 10-ла партиянын ажы хуралы болган. Алаа школада спорт, күш-культура ажынын дугайын чугаа-лашкан. Хуралга олурушкан коммунистер, комсомолчулар болгаш партия бажытуу өвөстер о айттырып чугаа-лашкан дика идеялыг кырып, о ажалда чөтөстөрүн чөтү-биле шүтүктөп, ажыды «анчалар өккидерин дугайында толгаргай саналарын берилгенер. Хуралдын соонда школада күш-культура ажыныга көсү өккидерин чөдп алдыган болгаш өөреникчилер күш-культура коллективинин ажыныга идеялыг кырып турар апарган.

Марттын 1-де партия хуралына Делегейин хөжөмдөп хуну — Марттын 8-тин дөмдөп өрүлү дугайында айттырып чугаа-лашканга холбоштыр агыт-коллективти тургускан. Агитаторларга 30 киж балызынган. Парторганизация марттын 23-те агитаторларын семинарын өрткөн. Агитаторлар кварталга агитация ажынын чорударын планын толгаргай чугаа-лашкан. Олар ам СЭКП-нің XX съездиния материалдарын чога тайыбыр-лап турарлар. Агитаторлардан эштер Ва-

сильев, Гриненко олар боттарынын дин-пактыларына амыдыр-биле холбошкан согуш бөсөлөөлөрүн чоруду турарлар.

СЭКП-нің XX съездиния түнөөлөрүн дугайында айттырып партия орта-лашканынын нити хуралына мартын 26-да чугаа-лашкан. Парторганизация өөреникчилер ортуунга кижизилдиги ажыды күткөдөрүнчө улуг ичөөтөй-ни салып турар. Илангы өөреникчилерин бажытуу хуралдарын чымыдырып, алаа багай өөренип турарларын дугайын чугаа-лашкан. Өөреникчилер Тоорук, Кара-уруг олар дика кошкак өөренип турганнар. Өөреникчилер оларга дуга көргөдөрүн шиттирилгенер: өөреникчилер Ламын, Бальчик олар Тоорук болгаш Кара-уругта дугааларын күлөтөдөн. Өс-кө өөреникчилер алаа чөтөстөрүн каттыш-каннар. Өөреникчилер өрткө дугааларын-нын ажыныга Тоорук, Кара-уруг олар сөөлүг ийн айларын иштеде эки өөренип турар апарган.

Өөреникчилер коммунистер өөрениктег өлө-гөрүн көргөтүп турарлар. Директорлар салбырында эм Уланов, бухгалтерия салбырында эм Пискур, чөм кымыкчылары-нын салбырында эм Беган, туту дөсөт-китеринин школанында эм Ооржак Ком-бу олар тергип эки өөренип, еске эш өөренип уагерин көргөтүп келгенер.

Партия орта-лашканы хана согуш ажы-нын дөтөдөм улутурун турар. «Калдар дөш» деп хана согуш айд ийн улаз унуп турар. Хана согуш шлоа ажыныда чөт-көстөрүн чили-биле шүтүктөп, мур-накчыларын дугаа-лашкан согуштуура келген. Редколлегия «Крокодил» база үндүрүп турар.

Өөреникчилер ортуунга кичээл үөр болгаш арагаалар чоруктуу фактыларын турган. Илангы бухгалтерия салбыры-нын өөреникчилер Амак-оолдун ыдыг чөткөдөрүн өөреникчилер шыгыны шүт-көдөдө-биле илөтөдөн. Амак-оол болуун буртуу өөреникчилер хуралына, а оон соонда бажылар чөтөдөдө ийн-ин алган. Амгы үеде оон чүрүмү илө-дөдөн.

Партия орта-лашканы школанын ажы-нын моон сонгаар улам өккидеринге улуг рохду ойнаар дөдөн чигиниг чөп.

Н. МИХАЙЛЕНКО.

Колхозчулар өөренип турар

Партиянын XX съездиния материалдарын өөренип-биле Улуг-Хем районун СЭКП-нің XIX съездиния кедө ажы-агый атегиленип партия аге организация-нын чанында болгаш тургускан (пропа-гандист эм Чүдүм), ында 22 коммуни-стер болгаш колхозчу активчилер ведел-санында СЭКП-нің XX съездиния ма-териалдарын өөренип турарлар.

ТБ-ның ажылы дугайында съездиния СЭКП ТБ-ның Бирги секретары эм Н. С. Хрущевтин отчет илөткөдөн өөренип доо-ван.

ССРЗ-ның улус ажы-агыйын хөжөмдө-рилди адыгы беш чык планын тазы-биле партиянын XX съездиния Директи-валарына, бо тазы-биле ССРЗ-ның Ми-нистрлер Чөбүдөдөн дарагы эм Н. А. Булгагинин илөткөдөн өөренип үртү-чүдөп турар.

Т. КОНГАР-ООЛ.

Каз-Хем районун Шынаа кедө Со-вездиния Хрущев аттыг колхозтун партия ор-та-лашканынын чанында полтишкола бо өөренип-биле чөдкөдөн өөренип ажы-а-гый келген. Динамичалар өөренип темаларын ханыны-биле шиткөдөн ап турарлар.

СЭКП Каз-Хем райкомунун айттык-кы-нын бугаар школанын динамичаларын амгы үеде СЭКП-нің XX съездиния матери-алдарын өөренип турар. Олар эм Н. С. Хру-щевтин илөткөдөн «Совет Эмиленин бүгү дөдөй» байдалы деп бирги чүтүп программа бугаар өөренип турарлар. Ди-намичалар о илөткөдө салдыган бистин күрөвистини дагыткы политикалык айттырылган ханыны-биле билеп ап тур-лар. Ол бажытуу доо-ван соонда оон илөткөдөн илги бажытуу «ССРЗ-ның илтиги байдалы» деп чүтүлү өөренип.

Областың ховуларында

Чаа-Хөл районда чакы хову ажыдыры егелөөн. Чаа-Хөл машина-трактор станциянын механизаторлары хову ажыдырычте эки бөтөкөдө киргизген. Бригадир эм Савченконун бригадасынын трактористери шык базырышканын, дискалаашканын болгаш түшөөнни тазы-биле планын ажырт-каннар. Чыжа, тракторист эм Стрелков «ДТ-54» трактор-биле эел-чөдө 60 гектар черин алыгтар норманы 182 гектар чөдп күсөдип турар. Тракторист эм Данчан-оол эелчөдө 8 гектар шөдү дискалаар норманы 27 гектар чөдип турар.

Апрель 14-те эм Савченконун бригадасын Сталин аттыг кедө ажы-агый артепке тараа культуруларын тарып егелөөн.

Чурунта: эм Савченконун бригадасынын трактористин эм Гуменишов-тун арбай тарып турары.

Фото С. Фоктистову.

ЧАЖЫП ЭГЕЛЭЭН

АЛДЫН-БУЛАК. (Телефон-биле). Ба-рыш-Хемчик районун «Ленин оруу» кедө ажы-агый артепкин тарылга шө-дөрлө чакы хову ажыдырары турар. Колхозтун хову бригадасынын ме-ханизаторлары шык базырышканынче хар эрипир билек киргеш, чөдкөдөн доо-ван.

Эш Доржуга улуттурган №2 хову бри-гадамы 675 гектар черге тараа культу-раларын чажып тарып. Бригадада чажы-ланын апрель 16-да егелөөн. Ол хунун баштайгы чартынында тракторист эштер Делгер-оол, Шагдыр-оол 3 — 3 агрегаттыг ийн трактор-биле 21 гектар черге кызы-тас чажып тараан.

Шык базырышканы

БЮК-ДАШ. (Телефон-биле). Эркин рай-онун «Чаа оруу» колхозу чакы хову ажы-дырычте эске колхозторун мурал кирген. Хову бригадасынын тараажылары-биле Тес-Хем машина-трактор станциянын механизаторлары өрткөн чымын алдыган черлерин шыгын базырып егелөөн.

Тракторист эм Беляков хуу норманы 2 каттап ажырт күсөдип турар. Хову ажы-агыйн ажал-ишчилери тараа культурула-нын үрөшүнүн хову турлаанда чөдирин алган, чажып тарырында бөтөдөн тур-ларлар.

САМАГАЛДАН. (Телефон-биле). Тес-Хем районун Ленин аттыг кедө ажы-агый артеп эрткен чымын 800 ажал гектар черге тараа культуруларын тараан болза, бо чымын 1500 гектарга тарып. Колхоз-тун тарылга шөдөрлөдө Тес-Хем МТС-тин эм Самбууга улуттурган трактор бри-гаданы 8 агрегат-биле ажалдан егелөөн.

Шык базырышканында ажалдан тур-лар, трактористер эштер Көп-куу, Сөр-оол, Кучеренко олар хун норманы 20 хуу ажырт күсөдип турган, 480 гектар черин

шыгын базырып. Колхозчу тараажыла-болгаш механизаторлар тараа культура-ларынын үрөшүнүн хову турлаанда чөд-ирин алган, черин эки чымырын манай бөтөдөн турарлар.

Кедө ажы-агыйнын ажы-ишчилери чакы хову ажыдырычте кыска хуусаа-да бөмг агрохемиктиг дөдөдө эрттир-лөш Май мурунун социалист чары-жыга бөдп күлөтө алган.

Калинин аттыг колхозтун тараажылары МТС-тин механизаторлары-биле дем кат-тыштырган күш-ажылы-биле шык базы-рышканын калбартышкан. 60 гектар черин алдырып бөтөдөн. Шык базы-рышканында ажалдан турар тракторист эм Калинин хун-буру 150 гектар черин шыгын базырып турар. Апрель 16-да кы-зытасы чажып егелөөн.

Колхозчу ховулары машина-трактор станциянын 7 агрегаттары ажалдан турар. Чакы хову ажыдырычте хуусаа-да эрттиргеш, албенилдиг дүжүттерин өстүрүп алар сорулга-биле колхозчу тараа-жылар болгаш механизаторлар социалист чарытын улам-на калбарткан.

Т. С. Мальцевтин аргазын калбаа-биле ажыглаар

Эртекини болгаш мурнакчы дуржулга-нын чөдкөдөн калбаа-биле ажы-агыйн түшөөннө чер ажылынын культуранын көдөрү бөдп дүжүт чөдп алырынын бир кол чүтүлү болур. Колхозчу өрткөн Т. С. Мальцев эртеме болгаш кедө ажы-агый бажытуу чөдкөдөн улуг са-лышканын кирген. Хөдөрүн болбаа-зырадып кылыр тазы-биле оон чоруктан аргазын эрги аргаларын чайлаттышкан, шөдүт дүжүтүн бөдиринге улуг пер-спективаларын туртуу турар.

Бо чорук бистин районда, илангы «Ызыл партизан» колхозта бөдирткөн-ган. 1954 чылда бирги хову бригаданы 64 гектар шөдүт чайын алдыган черин Т. С. Мальцевтин системасы-биле ажалдан кы-лан. Бо участкан хөдөрүн 27—35 см кымын мурнуу тазыны кара хөдөрүн болур. Чалкынарын үштүп калкан «П-5-35» деп алаа алазын-биле черип чарган. Дуржулга кымын-биле сугат чөк черге 78 га шөдүт шилип алган. Алаа тарытылган культуранын бол-гаш мурнуу болбаа-зырадып кылган участка шынар тазы-биле чангыс хөдөр-инг болуп турар.

Дуржулга болгаш контроль участка-рын ажалдыгынын өтөгөн чөдп дискалыг ажалдыктер-биле алдырып мурнуун түшөөннө чоруткан. Дөдө-дөдө дуржулга болгаш контроль участ-октарын чангыс үеде ханыламыр чар-ган.

Чакы илөртөөшкн — шык базы-рышканын майын баштайгы хунерин-ин бирөөдө чангыс ис-биле чоруту-ган. Дөрт хун эрткенде «ЗНГ-3АГ» деп илөртө-биле чангыс улаа илөртөөшкн-биле түшөөн чорутууга. А бугун чары-тык хову эрткенде алаа дискалыг сөд-калар-биле тарылтаны чоруткан. Ушкы категориянын баш бурунгаар хорантыл-ган 152 кг «тус черин алодесенс» деп чажып чажар кымылазын чажып та-раан.

Мальцевтин системасын бугаар чар-ган, алаа арга-биле болбаа-зырадып чер-лерге тарылтаны чорутуп турар үеде трактор шөгө деп байдал-биле ажал-лаар. Мальцевтин аргазы-биле чайын ал-дыган черлерге хөй чалыларда үер бөк үчүштер мырнай чөк болган, а чангыс чылда үер ситенерге олар көчүт өвөш болган.

Чажып, күтүп чажыны суу, а ол ып-каш болган хар суу чайын алаа андар-тылган черге болзаарга бо черлерге тү-гөн ситенчел болур. 64 гектар черин алаан илөткөдө турга-лаа сугуң агып ботканы көдөдө, ыччаарга контроль участканда оо көстүп турар болган. Хө-

дүннөр тигленип чорук болбаан, өвөш чайын алаа алдыган черлерге бөмг тем-пературадык турла оо чорук болуп тур-ган. Чаа система бугаар ажылап кы-лынган черлерге чажып чажкан ызын-тас өлөөн эки өскөн. Августун төнтүтүндө Мальцевтин аргазы-биле ажалдан чер-лерге үштүрүлгө бөмг 109 см, а кон-троль участканда чүтлө — 73 см болган.

Тараанын сырнын ап көөргө, бирги участкада 1 дөдөдөн метрге 357 см, а илтиг участкада чүтлө 286 см бол-ган.

Август 30-ден сентябрь 2-те көчп ийн участкадан бүтүп башкаан дүжүтүн ажал алышканын илтиг «С-6» деп комбайннар-биле чоруткан.

Мальцевтин системасын-биле ажал-лап кылган, чайын чарган черин гектар бүтүрүлгө 27,46 центнер, чайын алды-ган алаа черин гектар бүтүрүлгө 13,1 центнер дүжүт ажалдан алдыган. Тара-анын дөдөдөн кымы хире болурун өөренип көрбөзөн бис. Дуржулганы 1956 чылда бүтү колхозтарга үртүлгөдөр деп шит-тирилөөн бис. Мальцевтин системасын-биле бо чымын тарымыр 485 гектар чер бөдө-дөдөн.

1955 чылдын күтүтүндө агаар-бойдуштуу таарымчалыг өвөш байланы (чаб өвөш түшөөн) өөренип көрбүшкан, күстү түшөөннө чорутушкан бис. Ленин аттыг, Калинин аттыг, «Ызыл партизан» колхозтарга бо чымын 400 гектар шөгө кымыластын болгаш сууанын тарылта-мынга чалкынып андаанын хөдөдөдө, а узун дургаар болгаш доора көжипир түшөөннө ийн каттап чорутар. Арте-лар дискалыг чөтөдөр-биле хөдөрүнү кымын эки ажаллап кылган.

Мальцевтин аргазы-биле чайын алды-ган черин улуг буртууула хана кара-тай чажар арга-биле тараан турар, кол-хозтар хөдөрүнүн үстү калын ажаллап кымылашкан, бо арганы эки ажаллаары чүтүлү. Хөдөрүн болбаа-зырадырынын чаа системанын чөдкөдөн бөд-биле ажал-лаарына болгаш оон толгаргай өөренип көөргө хөдөдөдөн агрохемиктиг лабораторияны МТС-ке туртууга керек.

Хөдөрүн болбаа-зырадырынын чаа систе-манын бистин байдалында чөдкөдөн бөд-биле ажаллаары шөдүт үштү-дүтүн улам ылай бөдиринге, тараа культу-раларынын дүжүтүн бөдир чөдкөдөн чаа-биле СЭКП-нің XX съездиния Директи-валарынын салган сорулгазын чөдкө-дөн шиттирилээрине арганы бөд.

М. БАНЧЕНИНОВ.

Бай-Хаак МТС-тин кол агроному.

Малчынның хүлээлгези

Чаа-Хөл районда «Тилөгө» кедө ажы-агый артепкин хойжуу коммунист эм К. Сырбыканын калында 300 баш хой бар, оон иштинде төрүүр хой 200, ам оолдан 144 хойдан 156 хураганарын менди доруктуруп турар. Хойжунун малы күштүт кыш апкан.

СЭКП-нің XX съездиниян төөтүт шиттирилээр эм К. Сырбыканын ханын-

биле өөренип көргөш, алдыгы беш чымын баштайгы чымы—1956 чылда бүтү төрүүр хондан төртүтүн хураганарын чажы-лаа-да чыгир чөккө өстүрүшкан, хой бүтүрүлгө 2 кг дүтүт кырып ажы-агыйн таскы болгаш чайы олардырып үлөдөдөн чорудар деп социалист чары-штын бөдкөн хөдөдөдөн алган.

Н. ЛОПСАН.

Социализм — өзүп, быжыгып турар делегей системазы

Империализм үзөдө, капиталист чурттарын экономикады болгаш политик-тиг хөдөдөдөн дөдө эвөс болуп тур-дарынын журунда, капитализм соци-ализм-биле революстуг созууру капита-лизмдин делегей системасын тус-тус чурттарын чоруту алдырып дүжөрүн аргазы-биле болуп турар деп марксизм-ленинизм өөренип турар. Ол чурттарга ботандырып турар революстуг чартыла-галар төөтүт толгаргай байдалдан хама-рыштыр яны-бүрү хөдөрүлгө болуп турар. Марксизм-ленинизм теориянын о өрө-дөннү шынны амыдыралды болуун фактылары-биле, ниятлел хөжүдөдөн боттү чорудуу-биле бүтүн бадатынган.

Россия болза, капитализмден адырыл-ган болгаш социализмдин орунчте деле-гей бир-де дугарында кирген чурт бол-ган. Октябрьдин социалист Улуг рево-люциясы делегейин ийн системаларга — капиталист болгаш социалист система-ларга чарырынын бүтү делегейге төөгү-лүт чорудуу-биле бүтүн бадатынган. Оон бөрү капитализм ажы-агыйнын чангыс аай, бүтүдөн хаара түдүп турар системасы эвөс апарган. Оон ылайгы төөгүлүт хөж-үдө делегейге социализмге ажыгып бол-гаш капитализмге ботаралыг чаа улут өөреникчилерге чөдирген. Капитализм-ин системасын Европанын болгаш Азиянын алаан чам чурттары алдырып дүжөрүнн түнөөдө сөөлү 10—12 чылдарга капитализмдин болгаш соци-ализмдин арамында күштерин дөдөдөн-үтүдө олаа ханм өскөдөгөдөр болган.

Төгүлүт кыска хуусаада капитализм-ин зонамы дика жызылган, а соци-ализмдин зонамы калбарган. Чаа, соци-алист харылаалар бадатынган күрө-нелер ам чер бөмбүрөөн күрөк черинин дөрттүп бир кезең эелен, чер бөмбүрөө-нн чөдүлүп 35 ажал хууу болуп турар:

оларын үзүтүдө делегейин улуттун про-дукциянын 30 чымын хууу оонажып турар. Социализм болза өзүп болгаш быжыгып турар делегей системасы болган.

Совет Эмиленин Коммунист партия-нын XX съездиния СЭКП Төп Комите-динин отчет илөткөдөн тазы-биле ре-волюция чугаалап турары: «Улустар аразынын хөжүдөдөн социализмдин туруштарын быжыгалаарын тазыныч үндөдөн өскөрүшкнн болгашын бо-лушкуннарнын бүтү чорудууга толгар-гай көргүзүп турар. Бистин үеистин кол дөдөдө болза, социализмдин чангыс чурт-тун хөмчөдөдөн үнгөн болгаш оон деле-гей системасы болу берген, оон-биле кады бүтү делегейге төөгүлүт ол чорудууга капитализмдин шалтык кадар шинек чөк болу бергени болур».

Делегейин жожа-хөдөдө турар соци-алист болгаш капиталист экономиктиг системалары яны-бүрү хойлулар-биле болгаш удурлашышкан улазымышкынар-да хөдүп турар, оон-биле кады капита-лизмдин социализмдин марш чок артык күштүтү улам-на илден болуп турар.

КУШ-АЖЫЛЧЫ УЛУСТУН ЧААГАЙ ЧОРУУНГА

Социалист система бугаарга күш-ажылыг улуттун эрге-ажыктарына чар-гытып турар. Социализмдин экономика-ны улуттун үзүктел чөк өзүп турар матери-алыг болгаш культуруг негедөдөн улам улуту-биле хандыр сорулга-биле дөдө техникалык суутууна бугаарга үзүктел чөк калбарынын болгаш сай-ыраптайжыдарын улазымышкыныч көлүп турар. Оун Совет Эмиленин соци-алист экономиканын чыгылыч чөк өздөдөн, совет кижилерин материалдыг дөдөдөн улам ылай бөдирин бады-лап турар.

Социалист системдан кылаалдыр капи-тализм болза бугаарга күш-ажылыг

кижилерин эрге-ажыктарына эвөс, а хан борбак көлүктүлөрүн чажып-чал-бы болгаш хуууу хараар эрге-ажык-тарына чыгырып турар. Капитализмдин экономика ажы-агый амыдыралынын бүтү адыралын милитаризааар, моно-полияларын улам улуту-биле байдал болгаш ажыкы массаларын көлүктүрүп улам ий-ай диндилер болгаш оларын амыдырал дөдөдөн куудулар улазымышкыныч көл-жүп турар. Капитализм миллион-миллион кижилерин ажык чөкталыр чорукка, хоо-ураашкыга болгаш алаа-лашкыга та-варыштырып турар. Капитализмг эконо-мика улам-на турш чок болуп турар. Ка-питализмдин делегейин чаа экономиктиг өрөстөрүн болгаш силтишкннерин өйү келген.

ССРЗ-де болгаш капиталист чурттар-да сөөлүг оон чылдарга улуттун продук-циянын хөмчөдөн дөдөдө болза, дика ыл-галдыг күштү келер. 1929 чылга хама-рыштыр алдыга, 1955 чылда бүтү капи-талист чурттарга улуттун продукция-нын хөмчөдөн 193 хуу, а ССРЗ-ге — 2.049 хуу болган. Бир ажал чугаалаарга, сөөлү 26 чылдарга улуттун продукция-нын бүтүрүлгөн капиталист чурттарга ийн каттап өвөш өвөдөн турганда, ССРЗ-де 20 каттап ажыт өскөн. Оон-биле кады делегейин илги дыйнынын чылдарында бистин улус ажы-агыйымыс-ка дика улуг толгар тазарышканын барылааалыг барып болбөс.

Сөөлүг оон чылдарга капиталист улуттун чажык өздөдөн кол нуруу-лунда а экономиканы милитаризаап, чөдөдөннүшкнн эдере бугаарын күш-тедирин турарында болуп турар. Чыжа, АБШ-тын улуттун 1929 чылдан 1939 чылга чөдп хөдөк кырында чан-гыс дөдөдөдө таптан турган, ыччаарга чүтлө чөдөдөннүшкнн дика хөй хөм-чө-биле бугаарын илөгөн делегейин ил-ги дыйны оон хөжүдөдөн бурунгаар ит-

кен. 1943 чылда америк улуттунун про-дукция 1939 чылдын дөдөдөн 2,2 каттап ашкан. АБШ-тын улуттун про-дукция ам үеде 1943 чылдын дөдөдөн бичин-ле ажып турар.

Тайын характерин толгаргай илөдөдөн турар ССРЗ-ның социалист экономика-ны капитализмдин экономиканы хөжүдөдөн-нн темптеринден 5—7 каттап ажып тур-ар темп-биле бурунгаар турар.

Эрткен беш чылда (1951—1955 чыл-дарга) ССРЗ-ның улуттун продукцияны 85 хуу, оон-биле кады бугаарга чөд-сөк-хөдөдөннүн бугаары 91 хуу көрү-дөн. 1955 чылда Совет Эмиленин улут-тун продукциянын бугаарынын 1940 чылдагынынан 3,2 каттап хөй турган. Аар улуттун чөдкөдөннүн хөжүдөдөн болгаш кедө ажы-агый продукциянын өздөдөн беш чылдын дугурунда улус-тун хөдөдөдөннүн чөдөдөннүн бугаары үд-дөрүн 76 хуу көрүдөр арганы берген, ол дөдөдө дыйн мурунун дөдөдөннүн ийн каттап ажыт өскөн ол.

1956—1960 чылдарда ССРЗ-ның улус ажы-агыйнын хөжүдөдөннүн алдыгы беш чык планын тазы-биле СЭКП-нің XX съездиния Директивалары улут-тун продукциянын хөмчөдөн беш чыл-дын дугурунда 65 хуу өстүрүп көрүп турар, оон-биле кады бугаарга чөд-сөк-хөдөдөннүн бугаары 70 хуу хире, а хөдөдөдөннүн чөдөдөннүн бугаары—60 хуу хире өскөдөрү. Ол дөдөдө, 1960 чылда бистин чуртка улуттун продукциянын 1950 чылдагынынан үш каттап хөй, 1940 чылдагынынан беш каттап хөй бугаар үдүрүп үдүрүп ол.

Совет экономиканын хөжүдөдөннүн бөмг темптери ССРЗ тайын экономиктиг чарыштын орунтарына кол-кол капи-талист чурттарын экономика тазы-биле, толгаргайлаарга чонун киж бугаарга оонаштыр продукция бугаарынын хөмчө-дөннүн тазы-биле төөгүлүт кыска хуусаа-да чөдө болгаш ажар деп быжы-биле бугаар болур арганы совет кижилерге бө-дөп турар. Кол экономиктиг сорулгазы шиттирилээрине Совет Эмилеи ам күч-түп болгаш бүтү тазы-биле сайырапай социалист бугаарга чөдөдөннүн, улут материал курлавырларын болгаш мергежидиг кадарынын болуп турар.

Коммунист партияга бадатынган ССРЗ-ның улустарын улут чөдкөдөннүн социализмдин бүтү делегей систе-манынга күчүлүт чөдөдөннүн болуп турар.

Дыйн мурундагы чылдарга национал экономиканын продукциянын нити хөмчөдөдөннүн улуттун улутуу Бол-гарияга дөрттүн бир кезинден биче-

АГИТАТОР — ЗООТЕХНИК

Улут-Хем районунд Билинин аттыг колхозтун зоотехниги эш Б. Серенот ажилда турар. Болуптур дорд хуызгайына биле төрөлөгөн эш Серенот партия организационун агитатору. Эш Серенот малчылар ортунда агитация ажилын эш чортуу турар.

Эртен кыжы колхозтун шэр малы 19 кезек чорте, пне 4 кезек чорте, чыгы 2 кезек чорте хур кыштаа. Чокта чаа партиянын XX съездинин шийттирлерин болгон колхозтун сорулгаларын чугаалам чевуал хурамына малчылар малдык бугу чаш төлүн менд естүрүн, хой буртунден 2 килограмм амык дүктү кырып алырын күзөлдөсөнөр. Амык үтө чөдөр төрөн шэр малын 1311 чаш төдүн, 114 брыздаларын болгон кулунарын буртун куртуурун турарлар.

Малын чыгыт, кулутурут калжаалар биле халыларынча улуг кызылгын олар база салып турарлар.

Эш Сереноттун кырылгызына хойжур чугула март айнын дуртууна Эшын Хун көрбөс деп чөдө 600 хой кыр чыгыс аай улуг калжааны тулуп доосканар.

Колхозчулар бо чылын чугула мал ажилдан чыгыт жигилден амык рубизил ордуларын алыр деп шийттирлер. Эш Серенот ол сорулгалын чыгыт алырын халылар дөш партиянын XX съездинин материалдарын малчыларга жогат-шыгыт чок таныштырып турар.

М. БАГАЛДАЙ.

Солун лекция

Областа чоруп турар кезде ажил-агый аспидициалын ажилдачыларын Кызыл-кызыл кезде ажил-агый техникумун студенттеринге артем-шичаеда талзы-биле солун лекциялар номчон болгон кичээлдер эрттергенер.

СССР-нин кезде ажил-агый эртемнер Академиянын артем ажилдачыны ветеринар эртемнеринин бандилын эш В. М. Пешинин техникумун ветеринар салбырын ушул урууну студенттеринге «Гельминтология дугайында» деп лекция номчон. Биология эртемнеринин доктору эш А. А. Спасский өлгөн малларын соол бузул турган, аарыларын илереп шичае талзы-биле практиктик кичээл эрттерген. Кичээлге техникумун директору эш А. Г. Геруменко болгон ветеринар эртемнеринин башкылары суурушканар.

Техникумун ветеринар салбырын ушул урууну студенттеринге аспидициал ажилын кыраш дугайында боттарын дугааин илереткенер.

А. СУЛИМОВ.

Фермада кызыл-булун

Эрөн районун «Коммунистиче орук» колхозуну А.В.Кешиге мал фермазында кызыл-булун тулуп дооскан, ажилдагы кыраш. Чаа кызыл-булун радиоприемник тургускан. Урай-чечен чогалдар биле, кызыл-агыйнын болгон политиктик литературалар биле болгон ойнаар хөдөшкөрдө биле кызыл-булун халыктырган.

Партия организационун агитатору коммунист эш Бомбурз солун номчулган болгон бөсөлөкчө малчылар ортунда чортуу турар.

Н. КЫРГЫС.

Ам техникумун бүгү байгачыктык чүдө, кулуттарын бүгү чаалап алышканын бүгү улустун байлаа болуп, ынчанган аман өгөлөн кыж төрөлөгөн чыгы угаан болгон кыж ажилдачынын чөсөөнө, жөдүгүлден чөсөөнө угаган турбас» (Чогаалдар, т. 26, арын 436).

ТАЙБЫНЫН БОЛГАН УЛУСТАРНЫН НАЙРАЛЫНЫН ТУГУНУН АДАА-БИЛЕ

Делегейин ийи системаларында — социалист болгон капиталист системаларда дагышкы политиканын уурамына кай ийи улаанышканы бар.

Яны-бүрү нийтиде болгон политиктик тургузулуг жүрүлгөсүнүн ленинчи принципи болза, Совет Эвдлелинин болгон социалист лагерин бүгү чурттарында дагышкы политиканын кол шугуму болуп турар. Боттарынын экономика, социал болгон политиктик мөзү-шынарын талзы-биле социалист жүрүлгөсүнүн табынын калжааларына болгон брыздаларына ханымы-биле соуурулган. Агрессия дайынын өсүүдөрүн кызыл-даа чыда-гааларын социалист жүрүлгөсүнө чок болгон турбас-даа. Социалист жүрүлгөсүнүн ленинчил дүжүрү дөш, «Кызыл болгон термолорук чөсөктү хорутулар дөш, тайбын болгон улустарын айык чок чоруп дөш демисиди мого чокка чорудуп турар. Совет Эвдлелинин, Кызыл Улус Республиканын, социалист лагерин бүгү чурттарынын тайбына инкисиди дагышкы политиканын бүгү делегейге күзөлдөсөнөр.

Социалист чурттарын тайбына инкисиди ленинчи дагышкы политиканын «кызыл турууна» деп империалист политиканы улур туруп турар. Кычаз-даа социалист чурттарын политиканы делегей бошуушканынын чорудугаага өлүп турар салыдарын көрүтүп турганда, ол улуска улур политиканы буураашкына улай-улай таваржып турар.

Социалист лагерин бүгү чурттарынын арасында ак-сепиди найралын харылаан, кайы-кайына дулаа-жылда, политиктик, экономика болгон кулутурут калы ажилдагы туртуу-ган. Халыарынча болгон бүгү эртен

Чокта чаа Кызылг хохай шкылачыларын бот-тыныгыр урай-чүл көрүлгөсүн болуп эркен. Аман бирчөсүн №1 школа, ийги, үшкү чөсөрүн №3 болгон 7 шкылаар алган.
Чурукта: №3 шкылаанын ийги ары «Халыкчыгыш» деп аалысты күзөлдөп турары.

Фото С. Феоктистову.

Мээң солун-биле ажилым

Социалист болгон капиталист дөсөйдө чүгү болуп турарын, бүгү депиди-ленин кыж төрөлөгөн тайбын дөш демисиди, Совет Эвдлелинин болгон социалист лагерин бүгү чурттарында тайбын чогалдыкын ажил-агыйнын кайы хөдө улуг чедикшиинин болуп турарын номчулуг кыж парлаганы дагышкы билеп ап турар.

Солун-биле ажил мээң чыгытым. Топ болгон область солунарын чыгыт-чаа алаан хөдө чыгыт ап келдим. Бо чылы «Правда», «Учительская газета», «Пионерская правда», «Тувинская правда», «Шын» солунарын болгон алаан хөдө журналдарын чыгыт ап келдим.

Чаа номерлер келгиче оларда партиянын материалдарын номчуп, олардан коммунист партиянын болгон Совет чоктагы шийттирлерин, марксизм-ленинчил теориянын шийттирлерин алырында, агитас-массалык ажилдарын чорударында дулаагыт кол-кол айланышканын тугай илереткенгиче, допчулап ап турар мен.

Мындг арга-биле белеткен алган материалдарын болупуну билгичин белеткенге дулаагыт турар. Партиянын болгон чоктагы улус ажил-агыйнын улам кыж хөдөдөр дөш салып турар сорулгаларын чурттарына чокта таныштырылган ол материалдарына дагышкы турар мен. Совет Эвдлелинин ийги болгон дагышкы

байланышын, эртемни, кулутуранын болгон ажил-агыйнын чугула-чугула айланышканын дугайында, кыж партиянын XX съездинин ажилын түнөлдөрүн дугайында илереткенгиче, лекцияларын дугайында мээң көчүгү билгичин, чүгө дөс, оларын дөс хөдө солундарын, журналдарын номчуп танышкан чүдөдөр болушар.

Солунар, журналдар мээң башкылар турар ажилыма база «улуг-биле дулаагыт турар. Бистин улутурутусте, кезде ажил-агыйнын, кулутура туртуушканын бүгү алырларын мурнакы кыж-лерин ажил-чорудугузын, оларын чедикшиинин номчуп танышкан алган башкылар ажилыма оларын хөдөшкө ажилып, болупуну өрөшүп турарын — бул олурар салгачкыларга соуу-галыч чедикшиин көрүтүп база шкыла-нын өрөшүгө-агыйнын ажилыма халыарынча чаа материалдар буртуга ажилгаар арганы солунар мээң халы-рып турар.

Шкыларын амыралына холбашкы чүдөдөр солундарын, журналдарын ажилгаар болгон оларын өрөшкө-чедикшиин ортууна илереткенгиче бүгү совет башкыларын күзөлдөсөнөр.

К. КУРЗАТ.

Эрөн районун «Коммунистиче орук» колхоз.

Малчынын чедикшиини

Чаа-Хал районун Ленин аттыг кезде ажил-агый артелинин №2 сүт-баран фермазынын калычын эш Бомбурз 1951 чылдан өгөлөн сээр иктер кадарып келген. Нийтинин малынын баш са-нын өсүүрү дөш күженишканын ажилда белгенини түнөлдөсөн, олардын малында бо аразында чыгыс-даа хорамча болгон. Мынганга чаш брыздаларын чыгыт чокка камгалап алыр дөш бүгү аргаларын хөдөшкө, кыжмаккай ажилда келген. Олардын чылын үс-үсөлдөсөн таарыштыр ажилда, малдыга чөдөр чөсөкчө, кыжгаарын кыжга улур өй-шанда белеткен ап турар.

Эш Бомбурз 1953—1954 чылдарда

төрөн 65 иктерин брыздаларын бүгү камгалап алган, колхозтун ийи малын-га хулааган. Эртен чылын малын чаш төлүн брызда-ла чыгыт чок менд алган.

Оң калында 41 төртүрү болгон 2 бұдүрүгү буталар бар. Олар семиз, шыраар кыш ашкан. Ам 28 ик брыздалар, брыздалары эш доругу турар.

Партиянын XX съездинин төгүдүгү шийттирлерин амыралыга боттандырышкан, алыты беш чылын баштайты чылы — 1956 чылда төртүрү бот иктерин брыздаларын чыгыт чокка камгалап алырын эш Бомбурз күзөлдөсөн ажилда турар.

С. СОТНАМ.

күрүлгөсүнүн аразында пролетарын интернационализм принциптерине индизинчил харылааларын чаа, социалист хөдөсүгө эң-не баштай делегей кырашкы талып келген.

Ол чурттарынын аразында дөсөк, быжы туртуугу ажил-агыйнын харылаалар чыл буртук-ле быжыгып, хөдөшкө турар, ол харылааларын индизин ийи талык болгон хөдө талык, тузун хуулаалык экономика керөөр болгон дугулаалар болуп турар. Кайы-кайыныга ажилык дагышкы салык, чөдөлдөр болгон чөдөлдөрүн беркири, ажил-агый болгон бүдүрүгө дугулааларын солуктары, кайы-кайыныга эртем-техниктиг дулаагыт, студенттерин болгон тугай эртемчилерин бот-боттарына чортууру болгон калы ажилдагыныча өскө-даа хөдөшкө улам-на калбас хөдөшкө болуп турар. Улус демократиянын чурттарына Совет Эвдлели 391 бұдүрүгөсүн болгон 90 ажил-тус-тус чөдөсүн тулутушканына дулаагыт көрүтүп турар: оларга СССР-нин түндү 21 миллиард рубль тузун хуулаалык чөдөсүн эң-не таарыч-лыг нөдөлдөсө берген. Бұдүрүгөсүн таарыштырып тургузарына болгон атомдук энергиянын тайбын ажилгаарына Совет Эвдлели найралдык жүрүлгөсүнө дулаагыт турар.

Оң-биле калы кайы-кайыныга экономика дугулаагыткан суурунга үзөтүрү специализация болгон кооперастарын хөдөшкөсүн болгон чыг-ет биле ажил-чөк бұдүрүгөсүнө ажил-агыйнын эң-не ажилык хуулаагыткан улаанга хөдөшкөсүн ап турар. Социалист чурттарынын улус ажил-агыйнын ууун хуулаалык планарын улам-на дөдөшкөсүн турар. 1956 чылдан эгөлөн Европанын улус демократиянын чурттарынын болгон Совет Эвдлелинин улус ажил-агыйнын перспективтиг планарын чыгыс аай календарыт уени халара тулуп турар. Ол чорук социалист лагерин ажил-агый туртуушканын улам кыж таарыштыр чорударына, бұдүрүгө талзы-биле кайы-кайыныга дулаагыткан улам-на таарычкылы байдаларын туртуушканы.

Социалист лагерин жүрүлгөсүн тайбын калы-кайыныга турарын ленинчи

принциптерине индизинчил, делегейин бүгү чурттарынын аразында харылааларын эртемчилер, иктер чортуу брыздаларын болгон найралдык калы ажилдагыныча хөдөшкөсүн чедикшиинин чыгыт чокка турар.

Социалист чурттар капиталист чурттар биле ажил-агый, салык харылааларын хөдөшкөсүн ажил-чөк чокка ордашкып турар. Дөс эртенги, кайы-кайыныга ажилык чортуу, боттарына алган хуулааларын шыгыт салык-ларын принциптерин социалист лагерин чурттары ол харылааларын үзөткөсүн бөдүрүгү турар. Яны-бүрү нийтиде системалары чурттарынын аразында экономика калы ажилдагыныча болза, тайбын брыздаларын, күрүлгөсүн аразында харылааларга хөдөшкөсүн чортуу болгон тургузарынын, улустар аразында дугулаалык чортуу кошкыларын эң чугула фактору деп санап турарын коммунист болгон ажилын — партиялар база улус демократиянын чурттарына чалкы-тары кал улаа мөдөлдөсөнөр.

Совет Эвдлелин коммунист партиянын XX съездинин мөңгөсү дөсөк болгон амыралыга боттандырышкан марксизм-ленинчил өрөшүгөсүн индизинчил бүгү делегейге күтүгүт көрүтүп болгон. Социализм идеяларын халыкчыны күжү хөдөшкөсүн ажил-агыйнын ажилыма хөдөшкөсүн.

Социализм идеяларын индизинчил буржуазиялашканына совет улус-биле калы, өскө-даа улустар биле калы өрөшү турар кылат улустун сепиди-салгыжын илереткенгиче, «Дугулаа» солунуну бижип турар: «Делегейин социалист системаны буурашкы бижит дагышкы чымышкы теңдиз дөсөк турар, мынчан оон буртуушканы, коммунизмге, бұдүрүгө индизинчил хөдөшкөсүн биле болгон шылаар күштер чок».

Социализм индизинчил, чүгө дөсөк делегейин бүгү чурттарында чөс-чөс индизинчил оон камгалап, бүгү-ле ак-сепиди улустар болгон чөсөк эң-не шыгыт турар.

Социализм индизинчил, чүгө дөсөк ажил-агыйнын калы дөсөк ол.

А. РОМАНОВ.

Район солунун идейлиг деңгелин бедидер

(«Колхозиче» солунун арыннарында)

Ажилы чондарын коммунистиче дугу-луга индизинчил, коммунист партиянын болгон совет чоктагы салып турар сорулгаларын боттандырып хөдөшкөсүн улуг ужуру-дугулаагыт. Бистин солунарынын амык үтө партиянын XX съездинин төгүдүгү шийттирлерин амыралы кырыгы боттандырышкан, кыж партиянын беш чыл планынын байгачкы улуг сорулгаларын күзөлдөсөн ажилы чонду орта-нистап, мобилизастап турар.

Солун болза, ажилы чондарын өй калбас массаларына партияны сазыларын илеретип, масса-биле партиянын халы-арыларын дугайында, кыж партиянын эң чыгыт, күшүгү чөсөк болуп. Мынчанган солунун арыннарын паразылар чүдөлдөрүн биле ийги, ханы угагыт, тодогой болгон билгичин болуп илереткен. Ол чүдөлдөр дөс, чыгыт, литература, кыжылыгы шынарыг сөстөр-биле бижире чугула.

СЭП-ин Каз-Хем райкомун болгон райкомунун органы «Колхозиче» солун өрөс болгон тыза дугулаагыт партиянын улуп турар. Ол солунун арыннарына партиянын болгон чоктагы салып турар чугула-чугула сорулгаларын база районун политиктиг, ажил-агыйны болгон кулутурут амыралы чыгыштып турар. Оң сөзүгү дугуларын партиянын XX съездинин материалдарын кезде көчүгү-чүдөлдөр билгичине таарыштыр тыза дугулаагыт улутурушкан.

Мынган болза-даа бо солунун тыза дугулаагыт улуп турар номчөсүн улуг кыжылыгы, угагыт билгичине, тодогой өсөс доктар, үжү дугулаагыт халыктын таварыгалар, үжү чыгышкы дөс хөдөшкө, номчулуга бергөсүн болгонч-ла таварыгаларын турар.

Ол чөсөсүн дугулаагыт барылааларын солунун дугулаагыт улуг дугулаагыт буртуушканы дөсөк болуп. Чыжэ, №3 солунун мурнуку чугулаагыт: «Колхозтар хөдөшкөсүн чаа өскөсүн колхозтарда партия эге организастарында кезде ажил-агый бұдүрүгөсүн хөдөшкөсүн хөдөшкөсүн, техниканы чөдөшкөсүн биле амыралынын, туруп турар сорулгаларын күзөлдөсөн колхозтар башкы чөсөсүн ажил-агый сорулгаларын контролларынга Устаз дугулаагыт берип турар эртенги дөсөк-биле боттандырышканы кыжылыг-биле организастар амыралынын талзы-биле айланышканы билдире-биле өрөшүп нөдөшкөсүн» дөсөк. Тыза литература, халыктын дугулаагыт улуг алыр-га, калбас бұдүрүгөсүн партиянын улутулаагыт дугулаагыт чугаалаан халыктын ужуру кырашкы билгичине.

№25 солунда В. Сорокин «Партиянын болгон улутуру амыралына байгачкылыг болушканы» деп чүдөлдөсөн «Коммунист партиянын улустар аразында халыарыштыр болгон болупуну ийи политиканында-даа ленинчи шугуму калы-биле болгон дугулаагыт чорудуп турарын сөздө көрсөкөн» дөсөк. Мында «дугулаагыт» деп сөздө кыргычын шын өсөс. Ленинчи шугуму калы-биле «дугулаагыт» бөсөк. Оң «шугуму» дөсөк чорудуп турган» дөсөк ужурагыт. Ол-ла чүдөсө «СЭП ТН-ын өтөткө иктерин талзы-биле съездинин резолюциясында чугулап турары болза бистин эпоханын кол шугуму социализмдин бир чуртун рамизандан үнөи болгон оон мирово системче шийлини, бо бүгү делегей төгүлүг процесске капитализмдин шалтыктаар күш чок болганы болуп» дөсөк.

Чамымын шуут өрөс сөстөр-биле тургускан бо докта партиянын XX съездинин резолюцияларын шын угагыт халык турар чүдөс, чүдөс, резолюциянын ол сөстөр мынчаар тургусту-ган: «Бистин үнөсүн чок дөсөк болза, социализмдин чыгыс чуртун хөдөшкөсүн дөсөк болгон оң делегей системаны болу берген, оң-биле калы бүгү делегейге төгүлүг ол чорудугаага капитализмдин шалты калы шикок чок болу берген болуп» («Шын» №4 1956 ч. февраль 28-те үнөсүн). «Резолюцияларын 1-ги бөдүрүгүн 2-ги абзацында».

Ол-ла чүдөсө «Мээң ажил-агый талзы-биле чаа беш чыл планын күзөлдөсөн»

Каз-Хем районун чымык колхозтары 1956 чылдан бүгү тулуттарынын планын эрте күзөлдөсөн сорулгалары тулут материалдары — мын болгон дөсөк белеткөсүн чөдөшкөсүн өгөлдөсөнөр. Малотөс атыг колхоз (дугулаагыт эш Серенот) тулут кыж белеткөсүн планын кырашкы ажил күзөлдөсөн. Ол колхоз эш Руковичин бригадирин №7 трактор бригадын тулут кыжын өй-шанда тулут шалдында сөртүтүп чөдөшкөсүн. Эштер Дуурак, Бөрбө, Юновлар олар тулут кыжын белеткөсүн планын ажил күзөлдөсөнөр.

Бо кезде ажил-агый чымында 7 чурт-талга бажыларын, 300 тонна тарак кыр саздыт болгон өскө-даа тулуттарын айланта хуулаа бетинде доозарын тулут-жүдүрүгү дугулаагыт алганар.

Тожу районун «Май 1» колхозунун ажилы форманын коллектив партиянын XX съездинин шийттирлерин амыралыга боттандырышканы билгичине хөдөшкөсүн алыр. Мурнакы чымын эш Дамдак болгон бижылаан, 37 төртүрү миндирлар 87 аналарын бүгү камгалап алыр дөсөк.

Чуртту эртенгисе ажил-чөсөк чонга болгон чыгыт эртенгисе чыгыт тургузарына чокшолулаагыт дөсөк. Мында болза, «чөсөк ажил-чөсөк болгон чыгыт улутуругө чыгыт-агый албашкы тургузар» дугулаагыт XX съездинин салган сорулгаларын чугаалап турар болза-даа номчулуга ол дөсөк билгичине болгон.

Оң кыж база ол-ла чүдөсө «Сөздө кулут артышкынына удуу демисиди коммунист СЭП ТН-га дөсөк» дөсөк. Мону мынчаан бижир ужурагыт турган: «...ийи-чыгыс кыжыг чүдөшкөсүн артышкынына удуу демисиди коммунист СЭП ТН-га дөсөк» дөсөк.

Ол-ла солунун бирги арынды хөдөшкөсүн «Кыш-агыйдын сазыг-чүрүмүн болгон дөсөк бедидер» дөсөк улуг агаде «болтаал» дөсөк сөс билгичине.

№26 солунда «Социалист чыгышкы бедиде дөсөк» деп мурнуку чүдөс парлагыткан. Бо чүдөлдөсөк болза-даа шын өсөс деп чөсөк тодогой. Мынчаан мурнуку чүдөлдөсөк «Социалист чыгышкы бедиде дөсөк» деп бажыр турган. Мурнуку чүдөлдөсөк 4-ү абзацында «Ол сорулгалар биле халыктын мурнунда халыктын социалист чыгышкы калбас биле чөдөсөк эртенгисе чугулаагыт» дөсөк. Социалист чыгышкы «халыктын» деп бажыр угагыт сөздө чөсөк хөдөшкөсүн билгичине. Ол абзацта «...боттарына бедиде социалист чыгышкы ажилы» дөсөк. Социалист чыгышкы алган дөсөк, хөдөшкөсүн алыр дөсөк болза чөсөк, коммунист, профессор организастары оон кыжтаагыт турган» дөсөк.

Бо доктаа номчулуг кыжылыг дөсөк билгичине берге. Оң чүдөс хөдөшкөсүн болгон соолда «чедикшиин дугулаагыт хөдөшкөсүн чугулаагыт, а план күзөлдөсөк барганда мынчаагыт бар чүдөлдөр турган» дөсөк ол деп дөсөк болуп турар.

Ол чүдөлдөсөк 6-гы абзацында «...район колхозтары массанын кыш-агыйын активизм көсүзү-биле бедиде» дөсөк. Мында «колхозтары» деп сөздө «колхозтарында» дөсөк болза ажил турган. Ол-ла чүдөлдөсөк ийи колхозынын алаанда өрү 2-ги абзацында «Социалист чыгышкы тодогой, халыктын халыктын болу-дурары чугулаагыт» — деп дөсөк-ле сөздө — «халыктын» калытаагыт, оң хөдөшкөсүн ужуру үзөлдөсөн мынча болза билгичине.

Ол солунда «чөсөк төдөшкөсүн ужурагыт» деп чүдөсө «...чамык шалдыгө чөдөшкөсүн берге, чымык хар эртенгисин кичээлгөсүн алган, колхозтар бажылар чөсөк чымык талыг шалдыгө чөсөк чыгышкы талык уренин баш буртуушканы чөдөшкөсүн алырын организастаа» дөсөк. Бо доктаа чамыктын угагыт мынчаагыт билгичине. Оң алаанда калы «...Улут улуг ажилдарын кыжылыгы» дөсөк. «Улут» дөсөк ужурагыт сөздө «Улут» деп чыккан.

Ол-ла арынды «Эртенгисе өрөшкөсүн индизинчил» деп М. Тимекоу чүдөлдөсөк «...бешки беш чыл планын хуулаа бетинде күзөлдөсөн дөсөк, бүгү күженишканын салып турар» деп чыккан. Ам бөсөк өсөс, алыты беш чыл планын чөдөшкөсүн болгон. Ол солунун ийи арынды «Шалдыктарын кыжылыг айланышканы коммунист чугулаагыт турар» деп чүдөсө «Чыжэ Никитович, Панина, Михайлова, Тонич адз-илер урууларынын бажыныча ажил-чөсөк халыгаар көрөс, оларын кыш-агыйын мергенчил бөсөшкөсүн турар» дөсөк. Ужүг дугулаагыт талзы-биле (алер-келер) чыгышкы ажилыга бо доктаагыт угагыт болза-даа номчулуга билгичине.

Устүдөсөк көрсөсүн мынча чыгышкы чөсөк, чөсөсүн бо солунун дугулаагыт, арын болгон чүдөс буртуушканы хөдөшкөсүн болуп. Нийти-биле алыр, солунун редактору, оң харылаар ажилдагылар редакторланын, халыктын чыгыт материалдарын өрөшкөсүн кыжылыг парлагыт.

Ол-ла арынды «Эртенгисе өрөшкөсүн индизинчил» деп М. Тимекоу чүдөлдөсөк «...бешки беш чыл планын хуулаа бетинде күзөлдөсөн дөсөк, бүгү күженишканын салып турар» деп чыккан. Ам бөсөк өсөс, алыты беш чыл планын чөдөшкөсүн болгон. Ол солунун ийи арынды «Шалдыктарын кыжылыг айланышканы коммунист чугулаагыт турар» деп чүдөсө «Чыжэ Никитович, Панина, Михайлова, Тонич адз-илер урууларынын бажыныча ажил-чөсөк халыгаар көрөс, оларын кыш-агыйын мергенчил бөсөшкөсүн турар» дөсөк. Ужүг дугула

